

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και
Περιφερειακής Ανάπτυξης- Πολυτεχνική Σχολή

Οδηγός μαθήματος

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Κωδικός

TY0200

Εξάμηνο

2ο / Εαρινό

Ενότητα

Β1-Πόλη και Πολεοδομία

**Ώρες διδασκαλίας ανά
βδομάδα**

4

Τρίτη 14.00 - 18.00

Αίθουσα - Α3

Μονάδες ECTS

6

Διδάσκοντες

Δημ. Καλέργης

Νικ. Σαμαράς

Μ. Τριανταφυλλίδη

1. Αντικείμενο & Σκοπός

Το μάθημα αποσκοπεί σε μια εισαγωγή στις βασικές αρχές και εργαλεία Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης σε μικρής κλίμακας αστικής περιοχής επιπέδου γειτονιάς (βασική αρχιτεκτονική μελέτη). Η συνθετική εργασία αποσκοπεί στη διαχείριση βασικών ζητημάτων σχεδιασμού όπως αναγνώριση χώρου (αντίληψη και ανάλυση χωρικών δεδομένων - παράμετροι κοινωνικοί, ιστορικοί, πολιτισμικοί και περιβαλλοντικοί), βασικοί όροι δόμησης (πολεοδομικά δεδομένα περιοχής), χωροθέτηση κτιρίων και σύνθεση όγκων, χρήσεων και λειτουργιών ως βασικό χώρο διαβίωσης κατοικίας.

2. Δομή

Το μάθημα αποτελείται από δυο σκέλη, (α) το θεωρητικό, διάρκειας μιας ώρας, και (β) το εργαστηριακό - σχεδιαστικό, διάρκειας δυο ωρών. Το θεωρητικό περιλαμβάνει μια σειρά διαλέξεων εισαγωγικών της έννοιας και του αντικειμένου της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης.

Οι διαλέξεις επίσης αντιπροσωπεύουν ένα υποστηρικτικό και ενισχυτικό υλικό ανάπτυξης της ατομικής εργασίας (εργαστηριακό - σχεδιαστικό σκέλος), επικεντρώνοντας σε ζητήματα όπως: η έννοια της σύνθεσης, βιωματικοί παράμετροι κατοίκησης, ανάλυση του αρχιτεκτονικού χώρου, συσχέτιση χωρικών λειτουργιών και στοιχείων. Η ατομική εργασία αντιπροσωπεύει τον κορμό του μαθήματος και απαιτεί εβδομαδιαία υποχρεωτική παρακολούθηση και παραγόμενο σχεδιαστικό έργο καθώς διαμορφώνεται θεωρητικά και σχεδιαστικά η εξέλιξή της.

Η εργασία περιλαμβάνει τέσσερις (4) ενδιάμεσες υποχρεωτικές παραδόσεις και παρουσιάσεις της ατομικής εργασίας και μια τελική, στο τέλος του μαθήματος, το οποίο θα παρουσιαστεί προφορικά στην περίοδο των εξετάσεων.

Αναλυτικά η δομή του μαθήματος:

α) Θεωρητικό πλαίσιο διαλέξεων αρχιτεκτονικής θεωρίας σχεδιασμού.

β) Ατομική εργασία σύνθεσης αρχιτεκτονικού έργου με συγκεκριμένα ζητούμενα και παραγόμενα σχέδια (αναλυτικά στο σχετικό έντυπο άσκησης μαθήματος).

3. Μαθησιακά αποτελέσματα

Η ολοκλήρωση του μαθήματος προσφέρει τη γνώση σε βασικές αρχές και εργαλεία του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και εκπόνηση σχεδίων όπως κατόψεις, όψεις τομές και τρισδιάστατες απεικονίσεις. Η γνώση αυτή αποτελεί τη βάση αντίληψης και κατανόησης

του χώρου, κατά συνέπεια και αστικού, καθώς αυτή εξελίσσεται στην πορεία και των υπόλοιπων μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα συνοπτικά αντιπροσωπεύουν και τα τελικά παραγόμενα ζητούμενα της άσκησης που είναι (πιο αναλυτικά στο σχετικό έντυπο άσκησης μαθήματος):

- Διάγραμμα κάλυψης, η σύνδεση του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού με τον πολεοδομικό και αστικό χώρο.
- Κατόψεις & Όψεις, η σχεδίαση και κατανόηση ενός κτιρίου, λειτουργικά και χωρικά.
- Τομές, η σχεδιαστική διαμόρφωση ενός κτιρίου σε όλα τα γεωμετρικά επίπεδα, η ανάπτυξη αντίληψης δομικών στοιχείων και του φυσικού χώρου.
- Τρισδιάστατη απεικόνιση, η ογκοπλαστική αντίληψη του σχεδιασμού

4. Αξιολόγηση

Η συνολική αξιολόγηση του τελικού βαθμού του μαθήματος παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα και η συμμετοχή των επιμέρους σταδίων αυτής είναι υποχρεωτικά. Η ατομική εργασία προϋποθέτει τη συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων φοιτητών όπως και στην παρακολούθηση του θεωρητικού σκέλους του μαθήματος.

Κριτήρια αξιολόγησης - Παραδόσεις	Βαρύτητα
1η ενδιάμεση εργασία	10%
2η ενδιάμεση εργασία	10%
3η ενδιάμεση εργασία	10%
4η ενδιάμεση εργασία	10%
Τελική εργασία	40%
Σχεδιαστική εξέταση (μολύβι)	20%
Σύνολο βαθμού	100%

5. Πρόγραμμα

Το μάθημα περιλαμβάνει δεκατρία (13) συνολικά μαθήματα τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

A/A	(α) Θεωρητικό σκέλος - Διάλεξη	(β) Εργαστηριακό σκέλος - Εργασία
1	Εισαγωγή στον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό. (Ν. Σαμαράς)	<u>Εισαγωγή</u> : παρουσίαση άσκησης και ευρύτερης περιοχής μελέτης
2	Αστική ανθεκτικότητα: προσαρμογή σε προκλήσεις (Μ. Τριανταφυλλίδη)	<u>Σενάρια άσκησης</u> : διαμόρφωση και κατανόηση σεναρίων αστικής ανθεκτικότητας
3	Η Αντιληπτική σημασία του Σκίτσου στην Αρχιτεκτονική Σύνθεση. (Δ. Καλέργης)	<u>Αναγνώριση χώρου 1</u> : βασικά χαρακτηριστικά περιοχής, σημαντικά στοιχεία
4	Αναγνώριση χώρου & η έννοια της Γειτονιάς. (Μ. Τριανταφυλλίδη)	<u>1η ενδιάμεση παράδοση άσκησης</u> : Αναγνώριση χώρου
5	Η αντίληψη της αρχιτεκτονικής ως ένα Περιβάλλον: ο κλιματικός παράγοντας (Ν. Σαμαράς)	<u>Αναγνώριση χώρου 2</u> : όροι δόμησης, συνδέσεις στοιχείων και συνθετικοί παράγοντες
6	Μέθοδοι σχεδίασης & σύνταξης αρχιτεκτονικής μελέτης. (Μ. Τριανταφυλλίδη)	Συνθετικό μέρος 1: σκίτσα προτάσεων, θέση κτιρίου και λειτουργιών στο οικόπεδο και Ο.Τ.
7	Σχεδίαση ειδικών εφαρμογών 1: Εργονομία. (Ν. Σαμαράς)	Συνθετικό μέρος 2: κατόψεις και τομή
8	Παρουσιάσεις - διορθώσεις 2ης ενδιάμεσης παράδοσης.	<u>2η ενδιάμεση παράδοση άσκησης</u> : σχεδιαστική πρόταση χωροθέτησης και βασικής σύνθεσης
9	Σχεδίαση ειδικών εφαρμογών 2: Κλίμακες και ανθρωπομετρία. (Ν. Σαμαράς)	Συνθετικό μέρος 3: όψεις και σκίτσα ογκοπλασίας (προετοιμασία τρισδιάστατης απεικόνισης)
10	Σχεδίαση ειδικών εφαρμογών: Τρισδιάστατος σχεδιασμός (ΚΕΠΣ). (Ν. Σαμαράς)	Συνθετικό μέρος 4: τριδιάστατες απεικονίσεις
11	Παρουσιάσεις - διορθώσεις 3ης ενδιάμεσης παράδοσης.	<u>3η ενδιάμεση παράδοση άσκησης</u> : κατόψεις, δυο όψεις και μια τομή (draft)

12	Έργα αρχιτεκτονικής σύνθεσης (Vol.1): Olivetti Showroom / Carlo Scarpa (Δ. Καλέργης)	Συνθετικό μέρος 5: διάγραμμα κάλυψης, βασικοί υπολογισμοί πολεοδομικών όρων και σύνδεση με αστικό χώρο (σύνολο ζητούμενων άσκησης)
13	Οδηγίες και παραδείγματα τελικής παράδοσης άσκησης (Δ. Καλέργης) Παρουσιάσεις - διορθώσεις 4ης ενδιάμεσης παράδοσης.	4η ενδιάμεση παράδοση άσκησης: συνολική πρόταση (final draft)

6. Βιβλιογραφία

α) Προτεινόμενη

1. Neufert, E. (2022) Οικοδομική και Αρχιτεκτονική Σύνθεση. 42η Γερμανική Έκδοση, μετάφραση Τροχάνης Α.Μ. και Μαλασπίνας Δ. Εκδόσεις Μ. Γκιούρδας: Αθήνα.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 122074113

Πίνακας περιεχομένων: <https://static.eudoxus.gr/books/13/toc-122074113.pdf>

2. Hertzberger, H. (2002). Μαθήματα για σπουδαστές της Αρχιτεκτονικής. (Μεταφρ. Τσοχάνταρη Τ.). Πανεπιστημιακές εκδόσεις ΕΜΠ: Αθήνα.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 25715

Πίνακας περιεχομένων: <https://static.eudoxus.gr/books/15/toc-25715.pdf>

3. Αθανασόπουλος, Χ. (2020). Κατασκευή Κτιρίων: Σύνθεση και Τεχνολογία. Ζ. έκδοση. Εκδόσεις Δίαυλος: Αθήνα.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 94642845

Πίνακας περιεχομένων: <https://static.eudoxus.gr/books/https://static.eudoxus.gr/books/45/toc-94642845.pdf>

4. Hensjorg F. (2014) Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός Ι - Αρχιτεκτονικό Σχέδιο, Μεθοδολογία Σχεδίασης, Αρχιτεκτονική Σύνθεση, Σχεδιασμός Αντικειμένων. (Επιμ: Αλιεύς Αλ.). Εκδοτικός Όμιλος ΙΩΝ: Αθήνα.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 41963127

Πίνακας περιεχομένων: <https://static.eudoxus.gr/books/27/toc-41963127.pdf>

5. Φατούρος Δ. Α. (2007) Ένα συντακτικό της αρχιτεκτονικής σύνθεσης. Εκδόσεις Επίκεντρο Α.Ε.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 14969

Πίνακας περιεχομένων: <https://static.eudoxus.gr/books/https://static.eudoxus.gr/books/69/toc-14969.pdf>

β) Συμπληρωτική

6. Σαμαράς Ν. Χ. (2022) Τεχνικό Σχέδιο. 1η έκδοση. Εκδόσεις Προπομπός.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 112706717

Πίνακας περιεχομένων: <https://static.eudoxus.gr/books/17/toc-112706717.pdf>

γ) Χρήσιμες ιστοσελίδες

1. Βιβλίο Neufert:

https://archive.org/details/Architectural_Standard_Ernst_Peter_Neufert_Architects_Data

2. Βιβλία Ευγενίδου Ιδρύματος:

Αρχιτεκτονικό Σχέδιο: https://www.eef.edu.gr/media/2370/e_h00079.pdf

Οικοδομική: https://www.eef.edu.gr/media/2404/e_h00041.pdf

Σχέδιο κτιριακών έργων: https://www.eef.edu.gr/media/2390/e_h00057.pdf

Οικοδομικό σχέδιο: https://www.eef.edu.gr/media/2326/e_g00052.pdf

Τεχνικό σχέδιο: https://www.eef.edu.gr/media/2313/e_g00060.pdf

Σχέδιο: https://www.eef.edu.gr/media/2193/e_f00016.pdf